

Ondskaben flød mørkt ned ad væggene

To individer kæmpede febrilsk for at blive hørt, men som om de gjorde det med hånden for munden. De komponiststuderendes PULSAR-festival åbnede med intenst nærvær

Af Per Rask Madsen

Hvorfor beder komponisten to af landets bedste solister om at plante sig foran symfoniorkestret og frembringe få egentlige toner? De filede og tastede skam på livet løs på celloen og trækharmonikaen, men frugten af den megen baksen var først og fremmest gestus og støjlyde – toner kom der få af i forhold til anstrengelsen.

Christian Winther Christensen er manden bag værket med den gådefulde og selvmodsigende titel *Chromatische Weltmusik (ohne fremde Elemente)*. I Konservatoriets Koncertsal virkede partituret på ingen måde fortænkt, tværtimod kunne enhver komme ind fra gaden og få noget ud af det.

Der sitrede en forventning i orkestret, der nogle gange gik stammende i stå, på et tidspunkt så en violinist nervøst skævende til sin sidemand, virkede i tvivl om, hvor længe de egentlig skulle gentage den her tone. Solist Toke Møldrups venstre cellohånd havde travlt på gribebrættet, men cellobuen, der jo skal få tonen frem, fik ikke megen vægt på, så det mindede om en form for impotens, som vi kender fra Pelle Gudmundsen-Holmgreens absurde æstetik.

Den fysiske akt blev der netop gjort opmærksom på, så vi faktisk lagde endnu mere mærke til musikeren i kød og blod og det krævende fysiologiske arbejde, der ligger i at få tonerne til at flugte.

Dette zoom ind på musikerens knokleri har også Karl Aage Rasmussen i sit klaverstykke *Strain* (1984) stillet skarpt på, og komponister som Salvatore Sciarrino og Simon Steen-

Solisterne Toke Møldrups på cello og Bjarke Mogensen på akkordeon var i front, da DR Symfoniorkestret spillede 'Chromatische Weltmusik' af Christian Winther Christensen under åbningskoncerten for festivalen Pulsar.
Foto: Martin Rosenauer

Andersen har arbejdet intenst med at hyperforstørre utilsigtede støjlyde.

Chromatische Weltmusik var en stor og musikalsk oplevelse, der ikke var tyngt af arty-farty metaideer, selv om det rakte tunge af avantgardetraditionen. Det store udbytte skyldtes også det fokuserede engagement af Bjarke Mogensen på akkordeon og Toke Møldrups samt DR Symfoniorkestret under Brad Lubmans ledelse. Solisternes indædte kamp for at kunne sige noget fik mig til at tænke på den stumme, der insisterer på at få noget over læberne.

Godt inde i værket står accordionisten alene tilbage og gentager en simpel akkord igen og igen og igen og igen og igen. Som en, der har mistet forstanden. Der var flere passager med statisk og næsten meditativ aktivitet, dynamikken var konstant stort set piano og svagere, og pludselig bryder orglet underligt nok ud i triumferende dur og støttes af orkestret.

Flydende ondskab

Forstod man alt? Ikke til bunds, men jeg åd det hele råt. Komponisten bygger i en eller anden grad på Franz Schuberts lied *Täuschung* (Illusion), der handler om den usikres selvbildning. Som encore spillede

Møldrups og Mogensen denne lied instrumentalt og med en så superdæmpende sordin, at man troede, den ved en fejl ikke var taget af cellostolen.

Chromatische Weltmusik skulle have været holdt over ilden af DR Symfoniorkestret i 2013, hvor koncerten blev aflyst på grund af orkan, så uropførelsen skete med Tiroler Symphonieorchester i Østrig året efter, og danmarkspremieren kom så først nu ved den tiende PULSAR-festival i Det Kgl. Danske Musikkonservatoriums regi.

Festivalens åbningskoncert bød på hele tre uropførelser og lagde ud no-nonsens med Martin Staunings *Burlesque*, der røbede stor fortrolighed med symfoniorkestret og skabte filmisk panorama, fascinerende dybdeperspektiv og stereovirkninger. Satstilerne ouverture/dance/applause gav ikke helt mening for mig eller afslørede, hvor grumt udtryk Stauning lige fra takt 1 svang sig op til. Der var ganske svimlende passager, og et sted hvor musikken ulmede og ulmede og bevægede sig op til et katastrofepunkt. Ondskaben flød mørkt ned ad væggene – stik denne herre et filmprojekt!

James Blacks (f. 1990) *Ground Moves* lagde ud med et krydret groove

eller pulserende forløb med to fagoter, der skurrede mod hinanden, og en skov af træblokke som klinkende slagstøj. I næste øjeblik ændrede de sig til metal over for et sort ormehaft af glidende strygertoner. Den sidste sats bestod af en uhyggelig trækker ud i slowmotion, der udviklede sig op i det skingre piccololeje som et overophedet vandkedel.

Koncertens anden udenlandske kompositionsstuderende var japaneren Aya Yoshida (f. 1992), der i sit *Double-face* for strygekvartet og orkester fyrede den temmelig heftigt uden tanke for økonomi med midlerne. Hun kunne instrumentere men formlogik og pointer med ideer savnede, og værket virkede som en etude i at skrive for orkester.

Som eneste lidt ældre værk hørte vi Poul Ruders *Tundra* (1990), der blev skrevet i anledning af Jean Sibelius' 125-års fødselsdag. Det tone ned fra som et åbent landskab i forvandling med smeltende is og generelt en nådesløs natur.

DR Symfoniorkestret fortjener ro for at indgå samarbejde med PULSAR. Da jeg i sommer hørte om det frygtede jeg, at DR så ville nedprioritere ny kompositionsmusik i Koncerthuset, men i det nye katalog se det ud til, at mistanken intet havde på sig.

kultur@information.dk

'Chromatische Weltmusik' var en stor og musikalsk oplevelse, der ikke var tyngt af 'arty-farty' metaideer

Åbningskoncert i Konservatoriets Koncertsal den 10. marts med værker af Christian Winther Christensen, Poul Ruders, Aya Yoshida, Martin Stauning og James Black opført af cellisten Toke Møldrups, Bjarke Mogensen på akkordeon og DR Symfoniorkestret dirigeret af Brad Lubman